

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Біоетичні аспекти стратегій громадського здоров'я
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра громадського здоров'я
Розробник(и)	Губенко Ганна Володимирівна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	20 тижнів протягом 6-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год., з яких 100 год. становить контактна робота з викладачем (20 год. лекцій, 80 год. практичних занять), 50 годин на самостійне вивчення.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Громадське здоров'я"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

На курсі ви ознайомитеся з поняттям біоетики, основними напрямками біоетики з акцентом на ключові питання громадського здоров'я. У процесі вивчення матеріалу ми будемо вивчати теоретичні основи, досліджувати дискусії з питань біоетики громадського здоров'я як в українському, так і в глобальному контексті.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Громадське здоров'я та біоетика: переваги співпраці
Тема 1 Що таке біоетика? Становлення біоетики та концепції «біоетики». Біоетика як місток між фактами та цінностями. Біоетика versus медична етика. Ідея В.Р. Поттера (читка та дискусії навколо текстів Поттера). Біоетика як глобальна етика

Тема 2 Цінність життя людини та профілактика захворювань

Здоров'я і хвороби як факт і як цінність: як позбутися дихотомії Здоров'я та добробут людини Командна практика: дебати щодо концепцій здоров'я та хвороб, запропоновані Джорджем Хушфом (George Khushf).

Тема 3 Принципи біоетики та громадське здоров'я

Рішення щодо охорони здоров'я включають факти та цінності Принципи Загальної декларації з біоетики та прав людини: Наративи та приклади порушень принципів біоетики протягом історії людства Патерналізм та «інформована згода» Конфлікти між біоетичними принципами. Обмеження автономії пацієнтів Межі справедливості між розподілом ресурсів Межі патерналізму. Приклади лібертаріанської свободи. Командна практика: Короткий зміст основних декларацій, конвенцій та текстів про права людини та глосарій часто вживаних термінів (круглий стіл).

Тема 4 Людська гідність та права людини

Поняття гідності в історичному аспекті Міжнародне гуманітарне право: Загальна декларація прав людини; Європейська конвенція з прав людини та біомедицини Людська гідність як невід'ємна цінність людини, що здатна (потенційно або як член природного роду) до рефлексії, чуйності, словесного спілкування, вільного вибору, самовизначення у поведінці та творчості Різноманітне розуміння людської гідності в різних культурних і моральних традиціях і різні типи суспільств Етичні аспекти відносин між медичним працівником та пацієнтом відповідно людської гідності та прав людини Кейси. Біоетичні дилеми: проблема патерналізму; при лікуванні дітей; людей похилого віку та осіб із вадами розумового розвитку; при паліативному лікуванні термінальних пацієнтів та пацієнтів у «вегетативному стані»; при лікуванні ембріонів і плоду

Тема 5 Принцип “не нашкодь” як один із основних принципів біоетики

Принцип “не нашкодь” як один із основних принципів біоетики у сфері громадського здоров'я. Як ми оцінюємо користь і шкоду на практиці? Розміри порівняння шкоди та користі для окремих пацієнтів Значення цих вимірів для вибору лікування

Тема 6 Автономність та індивідуальна відповідальність

Автономія: Різні рівні та уявлення про автономію Теоретичні та практичні підходи до автономії Відповідальність: її різні аспекти та подвійний характер. Міжнародні приклади Взаємне співвідношення автономії та відповідальності в етиці

Тема 7 Прийняття рішень у медицині

Автономність та право пацієнта на самовизначення при лікуванні: Автономія та патерналізм; Автономія як право та обов'язок Командна практика: Дискусія: Лікарі повинні поважати самостійність пацієнта? Право пацієнта відмовити в рекомендації медичного працівника Спеціальні заходи щодо захисту прав та інтересів соціально незахищених верств населення

<p>Тема 8 Інформована згода в біоетиці громадського здоров'я</p> <p>Критерії здатності давати згоду. Визначення недієздатності Критерії визначення здатності давати згоду Стаття 7: особливий захист повинен надаватися особам, які не мають можливості дати згоду Кейс: Контекст досліджень із залученням людей Есе: Дослідження над людьми, які не можуть дати згоди. На вашу думку, де пролягає межа, яку не варто переступати? Дослідження, які мають пряму користь для здоров'я Дослідження без потенційної прямої користі для здоров'я</p>
<p>Тема 9 Повага до вразливості людини та особиста цілісність / Respect for human vulnerability and personal integrity</p> <p>Поняття "вразливість людини". Повага до вразливості людини. Різні аспекти вразливості: біологічний, соціальний, культурний Боротьба з уразливістю: успіхи та невдачі (нарратив) Біоетичні дилеми вразливості Біоетичні практики – приклади трансдисциплінарних проєктів: «Химери. Ми Є» мистецький інклюзивний проєкт.</p>
<p>Тема 10 Рівність та справедливість як принцип біоетики громадського здоров'я</p> <p>Різні концепції розподільчої справедливості у сфері охорони здоров'я: Авторитарна, Лібертаріанська, Утилітарна, Егалітарна, Відновлювальна. Дискусія: Як ці різні концепції справедливості знаходять своє відображення у різних системах охорони здоров'я?</p>
<p>Тема 11 Право на охорону здоров'я. Розбіжності у стані здоров'я</p> <p>Диспропорції місцеві, національні, глобальні. Ролі медичних працівників у визначенні пріоритетів охорони здоров'я та розподілі обмежені ресурси охорони здоров'я</p>
<p>Модуль 2. Основні практики та напрямки в біоетиці громадського здоров'я</p>
<p>Тема 12 Комітети з біоетики. Практики у сфері громадського здоров'я</p> <p>Історія вивчення моральних конфліктів Різноманітність принципів і конфлікти, які вони викликають Основна мета біоетики – управління моральними конфліктами «Комітети з біоетики» як платформи для обговорення. Типи комітетів Чи є комітети з етики юридичними трибуналами?</p>
<p>Тема 13 Медичний професіоналізм з позиції біоетики громадського здоров'я</p> <p>Професійна етика. Сучасні зміни в медичній етиці Незмінна мета професійної етики Сучасні тенденції підвищення кваліфікації медичних працівників. Тенденції біоетичної освіти в світі.</p>
<p>Тема 14 Глобальне правосуддя як основа для спільного використання переваг науки та наукових досліджень</p> <p>Міжнародні документи про розподіл вигоди Інтеграція компонентів з розбудови спроможності до науково-дослідницьких робіт, що фінансуються зовні інші ініціативи Заборона використання неправильних спонукань для участі в дослідженнях</p>
<p>Тема 15 Захист майбутніх поколінь у світлі досягнень біоетики громадського здоров'я</p> <p>Навіщо піклуватися про майбутнє? Сучасна чутливість до майбутніх поколінь Сфера та межі майбутніх відповідальних обов'язків Чи маємо ми зобов'язання перед людьми майбутнього? Як представити майбутнє в процесі прийняття рішень? Біоетичні дилемми: Контексти, що викликають занепокоєння</p>

<p>Тема 16 Біотехнологія, охорона здоров'я та майбутні покоління</p> <p>Призначення ліків без будь-яких обґрунтувань (наприклад, антибіотиків тощо) є загрозою для майбутніх поколінь - довгострокові наслідки медицини Ксенотрансплантація Генетично модифікована їжа Генетичні втручання на зародковій лінії Принцип обережності в біоетиці та превентивності в громадському здоров'ї</p>
<p>Тема 17 Захист навколишнього середовища, біосфера та біорізноманіття</p> <p>Етика та довкілля. Співвідношення біоетики та екологічних проблем Антропоцентрична екологічна етика: етика, орієнтована на людину Неантропоцентрична екологічна етика: Біоцентрична та Екоцентрична</p>
<p>Тема 18 Моделі практик біоетики</p> <p>Трансдисциплінарність біоетики як основа для платформ вирішення дилем. Різноманітність напрямків біоетики: освітній, медичний, екологічний, інтегративний Проект інтегративної біоетики. Міжнародний досвід впровадження</p>
<p>Тема 19 Практичні аспекти біоетики громадського здоров'я</p> <p>Практики біоетики: багатопрофільна команда викладачів, включаючи лікарів, юристів, митців у медичній школі при вивченні біоетики. Урбаністична біоетика. Система «архітектура-благополуччя-здоровий спосіб життя» - сучасний підхід для підтримки якості життя. Дизайн та «архітектура вибору». Командна практика: Проектне завдання (робота в малих групах): «The Center for Bioethics & Human Dignity»: експерти та експертки; аналіз, стратегічний план дії</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	визначати етичні та біоетичні проблеми в професійній діяльності, надавати раціональне обґрунтування етичних рішень;
PH2	охарактеризувати принципи біоетики, розуміти та інтерпретувати їх у різноманітності;
PH3	використовувати навички інформаційних і комунікаційних технологій, проводити власні дослідження, генерувати нові ідеї, впроваджувати інноваційні підходи;
PH4	уміти практично застосовувати знання щодо людської гідності та прав людини на рівні, необхідному для розв'язання етичних дилем у подальшій професійній діяльності;
PH5	отримати практичні компетенції проектної діяльності, компаративістського уміння, ведення ненасильницького діалогу, змоги критичного оцінювання та використання власного досвіду як на курсі, так і у практичній діяльності.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 229 Громадське здоров'я:

ПР1	Володіти категоріальним та методологічним апаратом сфери громадського здоров'я, використовувати відповідні методи та інструменти у професійній діяльності.
ПР7	Використовувати теорії та методи соціальних наук, сучасні методи статистики, наук про здоров'я для визначення впливу різних детермінант на здоров'я населення.
ПР13	Брати участь у розробці стратегій, політик та заходів з громадського здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації з метою донесення ідей, рішень та власного досвіду до фахівців і нефахівців.

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Тема 1. Що таке біоетика?	
Лк1 "Що таке біоетика?" (денна)	Становлення біоетики та концепції «біоетики». Біоетика як місток між фактами та цінностями. Біоетика як глобальна етика.
Пр1 "Що таке біоетика?" (денна)	Становлення біоетики та концепції «біоетики». Біоетика як місток між фактами та цінностями.
Пр2 "Біоетика як місток між фактами та цінностями" (денна)	Біоетика versus медична етика.
Пр3 "Біоетика як глобальна етика" (денна)	Ідея В.Р. Поттера (читка та дискусії навколо текстів Поттера). Дебати щодо концепцій здоров'я та хвороби, запропоновані Джорджем Хушфом (George Khushf)
Тема 2. Цінність життя людини та профілактика захворювань	
Пр4 "Цінність життя людини та профілактика захворювань" (денна)	Основні поняття, принципи, підходи
Пр5 "Цінність життя людини та профілактика захворювань. Здоров'я і хвороби як факт і як цінність: як позбутися дихотомії. Здоров'я та добробут людини" (денна)	Командна практика: дебати щодо концепцій здоров'я та хвороб, запропоновані Джорджем Хушфом (George Khushf).
Тема 3. Принципи біоетики та громадське здоров'я	
Пр6 "Принципи біоетики та громадське здоров'я" (денна)	Принципи біоетики та громадське здоров'я. Рішення щодо охорони здоров'я включають факти та цінності. Принципи Загальної декларації з біоетики та прав людини: Наративи та приклади порушень принципів біоетики протягом історії людства

<p>Пр7 "Принципи біоетики та громадське здоров'я" (денна)</p> <p>Патерналізм та «інформована згода». Конфлікти між біоетичними принципами. Обмеження автономії пацієнтів. Межі справедливості між розподілом ресурсів. Межі патерналізму. Приклади лібертаріанської свободи.</p>
<p>Пр8 "Принципи біоетики та громадське здоров'я" (денна)</p> <p>Командна практика: Короткий зміст основних декларацій, конвенцій та текстів про права людини та глосарій часто вживаних термінів (круглий стіл).</p>
<p>Тема 4. Людська гідність та права людини</p>
<p>Лк2 "Поняття гідності в історичному аспекті" (денна)</p> <p>Міжнародне гуманітарне право: Загальна декларація прав людини; Європейська конвенція з прав людини та біомедицини</p>
<p>Пр9 "Людська гідність та права людини" (денна)</p> <p>Людська гідність як невід'ємна цінність людини, що здатна (потенційно або як член природного роду) до рефлексії, чуйності, словесного спілкування, вільного вибору, самовизначення у поведінці та творчості</p>
<p>Пр10 "Етичні аспекти відносин між медичним працівником та пацієнтом" (денна)</p> <p>Різноманітне розуміння людської гідності в різних культурних і моральних традиціях і різні типи суспільств. Етичні аспекти відносин між медичним працівником та пацієнтом відповідно людської гідності та прав людини</p>
<p>Пр11 "Людська гідність та права людини" (денна)</p> <p>Кейси. Біоетичні дилеми: проблема патерналізму; при лікуванні дітей; людей похилого віку та осіб із вадами розумового розвитку; при паліативному лікуванні термінальних пацієнтів та пацієнтів у «вегетативному стані»; при лікуванні ембріонів і плоду</p>
<p>Тема 5. Принцип “не нашкодь” як один із основних принципів біоетики</p>
<p>Лк3 "Принцип “не нашкодь” як один із основних принципів біоетики у сфері громадського здоров'я" (денна)</p> <p>Принцип “не нашкодь” як один із основних принципів біоетики у сфері громадського здоров'я</p>
<p>Пр12 "Принцип “не нашкодь” як один із основних принципів біоетики у сфері громадського здоров'я" (денна)</p> <p>Як ми оцінюємо користь і шкоду на практиці? Розміри порівняння шкоди та користі для окремих пацієнтів Значення цих вимірів для вибору лікування</p>
<p>Пр13 "Принцип “не нашкодь” як один із основних принципів біоетики у сфері громадського здоров'я" (денна)</p> <p>Командна практика: Дискусія за круглим столом</p>
<p>Тема 6. Автономність та індивідуальна відповідальність</p>

<p>Пр14 "Автономність" (денна)</p> <p>Автономія: Різні рівні та уявлення про автономію Теоретичні та практичні підходи до автономії</p>
<p>Пр15 "Відповідальність" (денна)</p> <p>Відповідальність: її різні аспекти та подвійний характер. Взаємне співвідношення автономії та відповідальності в етиці</p>
<p>Тема 7. Прийняття рішень у медицині</p>
<p>Пр16 "Прийняття рішень у сфері громадського здоров'я" (денна)</p> <p>Автономність та право пацієнта на самовизначення при лікуванні: Автономія та патерналізм; Автономія як право та обов'язок Командна практика:</p>
<p>Пр17 "Самостійність пацієнта" (денна)</p> <p>Дискусія: чи повинні ми поважати самостійність пацієнта? Право пацієнта відмовити в рекомендації медичного працівника Спеціальні заходи щодо захисту прав та інтересів соціально незахищених верств населення.</p>
<p>Тема 8. Інформована згода в біоетиці громадського здоров'я</p>
<p>Пр18 "Інформована згода в біоетиці громадського здоров'я" (денна)</p> <p>Критерії здатності давати згоду. Визначення недієздатності Критерії визначення здатності давати згоду Стаття 7: особливий захист повинен надаватися особам, які не мають можливості дати згоду.</p>
<p>Пр19 "Контекст досліджень із залученням людей" (денна)</p> <p>Кейс-стаді</p>
<p>Пр20 "Дослідження над людьми" (денна)</p> <p>Есе: Дослідження над людьми, які не можуть дати згоди. На вашу думку, де пролягає межа, яку не варто переступати? Дослідження, які мають пряму користь для здоров'я Дослідження без потенційної прямої користі для здоров'я</p>
<p>Тема 9. Повага до вразливості людини та особиста цілісність / Respect for human vulnerability and personal integrity</p>
<p>Лк4 "Повага до вразливості людини та особиста цілісність" (денна)</p> <p>Поняття "вразливість людини". Повага до вразливості людини. Різні аспекти вразливості: біологічний, соціальний, культурний</p>
<p>Пр21 "Повага до вразливості людини та особиста цілісність" (денна)</p> <p>Поняття "вразливість людини". Повага до вразливості людини. Різні аспекти вразливості: біологічний, соціальний, культурний Боротьба з уразливістю: успіхи та невдачі (наратив) Біоетичні дилеми вразливості</p>

<p>Пр22 "Біоетичні практики" (денна) Біоетичні практики – приклади трансдисциплінарних проєктів: «Химери. Ми Є» мистецький інклюзивний проєкт</p>
<p>Тема 10. Рівність та справедливість як принцип біоетики громадського здоров'я</p>
<p>Лк5 "Рівність та справедливість як принцип біоетики громадського здоров'я" (денна) Рівність та справедливість як принцип біоетики громадського здоров'я</p>
<p>Пр23 "Рівність та справедливість як принцип біоетики громадського здоров'я" (денна) Різні концепції розподільчої справедливості у сфері охорони здоров'я: Авторитарна, Лібертаріанська, Утилітарна, Егалітарна, Відновлювальна.</p>
<p>Пр24 "Рівність та справедливість як принцип біоетики громадського здоров'я" (денна) Дискусія: Як ці різні концепції справедливості знаходять своє відображення у різних системах охорони здоров'я?</p>
<p>Тема 11. Право на охорону здоров'я. Розбіжності у стані здоров'я</p>
<p>Пр25 "Право на охорону здоров'я" (денна) Диспропорції місцеві, національні, глобальні.</p>
<p>Пр26 "Розбіжності у стані здоров'я" (денна) Ролі медичних працівників у визначенні пріоритетів охорони здоров'я та розподілі обмежені ресурси охорони здоров'я</p>
<p>Тема 12. Комітети з біоетики. Практики у сфері громадського здоров'я</p>
<p>Лк6 "Комітети з біоетики. Практики у сфері громадського здоров'я" (денна) Комітети з біоетики. Історія вивчення моральних конфліктів.</p>
<p>Лк7 "Комітети з біоетики. Практики у сфері громадського здоров'я" (денна) Історія вивчення моральних конфліктів. Різноманітність принципів і конфлікти, які вони викликають</p>
<p>Пр27 "Комітети з біоетики. Практики у сфері громадського здоров'я" (денна) Комітети з біоетики. Історія вивчення моральних конфліктів. Різноманітність принципів і конфлікти, які вони викликають</p>
<p>Пр28 "Управління моральними конфліктами" (денна) Основна мета біоетики – управління моральними конфліктами «Комітети з біоетики» як платформи для обговорення. Типи комітетів Чи є комітети з етики юридичними трибуналами?</p>
<p>Тема 13. Медичний професіоналізм з позиції біоетики громадського здоров'я</p>

<p>Пр29 "Медичний професіоналізм з позиції біоетики громадського здоров'я" (денна) Професійна етика. Сучасні зміни в медичній етиці. Незмінна мета професійної етики.</p>
<p>Пр30 "Тенденції біоетичної освіти в світі" (денна) Сучасні тенденції підвищення кваліфікації медичних працівників. Тенденції біоетичної освіти в світі.</p>
<p>Тема 14. Глобальне правосуддя як основа для спільного використання переваг науки та наукових досліджень</p>
<p>Пр31 "Глобальне правосуддя як основа для спільного використання переваг науки та наукових досліджень" (денна) Міжнародні документи про розподіл вигоди Інтеграція компонентів з розбудови спроможності до науково-дослідницьких робіт, що фінансуються зовні інші ініціативи Заборона використання неправильних спонукань для участі в дослідженнях</p>
<p>Пр32 "Глобальне правосуддя як основа для спільного використання переваг науки та наукових досліджень" (денна) Командна робота: сліпе рецензування наукових статей (double-blind peer review)</p>
<p>Тема 15. Захист майбутніх поколінь у світлі досягнень біоетики громадського здоров'я</p>
<p>Лк8 "Захист майбутніх поколінь у світлі досягнень біоетики громадського здоров'я" (денна) Захист майбутніх поколінь у світлі досягнень біоетики громадського здоров'я. Навіщо піклуватися про майбутнє?</p>
<p>Пр33 "Захист майбутніх поколінь у світлі досягнень біоетики громадського здоров'я" (денна) Захист майбутніх поколінь у світлі досягнень біоетики громадського здоров'я. Навіщо піклуватися про майбутнє? Сучасна чутливість до майбутніх поколінь Сфера та межі майбутніх відповідальних обов'язків Чи маємо ми зобов'язання перед людьми майбутнього? Як представити майбутнє в процесі прийняття рішень?</p>
<p>Пр34 "Біоетичні дилеми: Контексти, що викликають занепокоєння" (денна) Робота з кейсами</p>
<p>Тема 16. Біотехнологія, охорона здоров'я та майбутні покоління</p>
<p>Пр35 "Біотехнологія, охорона здоров'я та майбутні покоління" (денна) Призначення ліків без будь-яких обґрунтувань (наприклад, антибіотиків тощо) є загрозою для майбутніх поколінь - довгострокові наслідки медицини Ксенотрансплантація Генетично модифікована їжа Генетичні втручання на зародковій лінії Принцип обережності в біоетиці та превентивності в громадському здоров'ї</p>
<p>Тема 17. Захист навколишнього середовища, біосфера та біорізноманіття</p>

<p>Пр36 "Захист навколишнього середовища, біосфера та біорізноманіття" (денна)</p> <p>Етика та довкілля. Співвідношення біоетики та екологічних проблем Антропоцентрична екологічна етика: етика, орієнтована на людину Неантропоцентрична екологічна етика: Біоцентрична та Екоцентрична</p>
<p>Тема 18. Моделі практик біоетики</p>
<p>Лк9 "Моделі практик біоетики" (денна)</p> <p>Моделі практик біоетики. Трансдисциплінарність біоетики як основа для платформ вирішення дилем. Різноманітність напрямків біоетики: освітній, медичний, екологічний, інтегративний</p>
<p>Пр37 "Моделі практик біоетики" (денна)</p> <p>Трансдисциплінарність біоетики як основа для платформ вирішення дилем. Різноманітність напрямків біоетики: освітній, медичний, екологічний. Міжнародний досвід впровадження</p>
<p>Пр38 "Інтегративна біоетика" (денна)</p> <p>Проект інтегративної біоетики, як об'єднувальної ланки</p>
<p>Тема 19. Практичні аспекти біоетики громадського здоров'я</p>
<p>Лк10 "Практичні аспекти біоетики громадського здоров'я" (денна)</p> <p>Практики біоетики: багатопрофільна команда викладачів, включаючи лікарів, юристів, митців у медичній школі при вивченні біоетики</p>
<p>Пр39 "Практичні аспекти біоетики громадського здоров'я" (денна)</p> <p>Практичні аспекти біоетики громадського здоров'я. Урбаністична біоетика. Система «архітектура-благополуччя-здоровий спосіб життя» - сучасний підхід для підтримки якості життя. Дизайн та «архітектура вибору»</p>
<p>Пр40 "Практичні аспекти біоетики громадського здоров'я" (денна)</p> <p>Командна практика: Проектне завдання (робота в малих групах): «The Center for Bioethics & Human Dignity»: експерти та експертки; аналіз, стратегічний план дії.</p>

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Дебати щодо концепцій здоров'я та хвороби, запропоновані Джорджем Хушфом (George Khushf) в межах тем 1-2 змісту дисципліни
НД2	Командна практика: зміст основних декларацій, конвенцій та текстів про права людини та глосарій часто вживаних термінів (круглий стіл) в межах теми 3 змісту дисципліни
НД3	Кейси щодо біоетичних дилем в межах теми 4 та теми 15 змісту дисципліни
НД4	Командна практика: Дискусія за круглим столом в межах тем 5-7 змісту дисципліни
НД5	Есе або розбір Кейсу (на вибір) в межах теми 8 змісту дисципліни

НД6	Біоетичні дилеми вразливості в межах теми 12-13 та теми 15 змісту дисципліни
НД7	Сліпе рецензування наукових статей (double-blind peer review) в межах теми 14 змісту дисципліни
НД8	Проектне завдання (робота в малих групах): «The Center for Bioethics & Human Dignity»: експерти та експертки; аналіз, стратегічний план дії в межах теми 19 (командна практика)

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекції-дискусії
МН2	Інтерактивні лекції (Л5 – «перевернутий клас»)
МН3	Модульне навчання

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Exit Tickets - як форма зворотнього зв'язку: короткий перелік запитань до здобувачів (Гугл форма) щодо опрацьованих тем дисципліни; визначення ставлення; побажання чи обмін думками з викладачем.
------	--

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Курс розділений на 2 Модулі. У модуль входять поточні оцінки, додаткові бали за активність (доповнення на лекціях, робота в проектах тощо) та модульна робота. Модульну роботу ви знайдете в Гугл Класі – це тест + відкриті питання. Максимальна кількість балів кожного модулю – 80. Зверніть увагу на завдання творчої роботи (40 балів), яку ви обираєте самостійно на початку курсу. Курс закінчується іспитом.
МСО2	Складання комплексного письмового модульного контролю

Контрольні заходи:

Контрольні заходи в особливому випадку:

6 семестр		200 балів
МСО1. Курс розділений на 2 Модулі. У модуль входять поточні оцінки, додаткові бали за активність (доповнення на лекціях, робота в проектах тощо) та модульна робота. Модульну роботу ви знайдете в Гугл Класі – це тест + відкриті питання. Максимальна кількість балів кожного модулю – 80. Зверніть увагу на завдання творчої роботи (40 балів), яку ви обираєте самостійно на початку курсу. Курс закінчується іспитом.		120
	у випадку карантинних обмежень практичні заняття проводяться у дистанційному режимі, з використанням платформ Zoom, Google Meet, Google classroom	120
МСО2. Складання комплексного письмового модульного контролю		80
	у випадку карантинних обмежень практичні заняття проводяться у дистанційному режимі, з використанням платформ Zoom, Google Meet, Google classroom	80

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН2	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН3	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Губенко Г.В. Біоетика в охороні здоров'я. Лекція 2. Біоетичні проблеми репродукції людини (з авторським опрацюванням кейс-стаді на тему сурогатного материнства): методичні вказівки. Суми : ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2021. 30 с.
2	Human Rights in Global Health Governance. Special Lecture with Dr. Benjamin Meier recorded on October 16, 2017. Available on Sakai
3	Ablieieva, I. Yu. Basics of Bioethics and Biosafety: lecture notes for English-speaking students of specialty 222 "Medicine" all forms of training / I. Yu. Ablieieva. — Sumy : Sumy State University, 2018. — 90 p. — URL: http://libserver.ssu.localnet/library/docs/rio/2018/Ablieieva_basics.pdf Кільк. прим.: 68 (МІ-Абонемент. – 65. МІ-Читальний зал. – 1. МІ-Стенд. – 1. МІ-ЧЗ «Стоматологія». – 1)
4	Human Rights in Global Health Governance. Special Lecture with Dr. Benjamin Meier recorded on October 16, 2017. N. 1 // SPRING 2018 https://blogs.shu.edu/ghg/

5	Джудит Герман. Джудит Герман. Психологічна травма та шлях до видужання. Наслідки насильства - від знущань у сім'ї до політичного терору. - Львів: Видавництво Старого Лева, 2019. - 424 с.
Допоміжна література	
6	Lee LM, Spector-Bagdady K, Sakhuja M. Essential Cases in the Development of Public Health Ethics. In Barrett DH (ed.). Public Health Ethics: Cases Spanning the Globe. Springer, 2016, pp. 37-58. Available at: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-23847-0_2 .
7	Ethics and Public Health: Model Curriculum. Bruce Jennings. – 2015. – 247 pp
8	Nuffield Council on Bioethics. Public Health: Ethical Issues. Available online at http://nuffieldbioethics.org/wp-content/uploads/2014/07/Public-health-ethical-issues.pdf . Note: Another good resource, with the approach and frameworks highlighted in Chapter 2 (pp. 11-28).
9	Основи біоетики та біобезпеки: навч. посіб. / В. М. Бобирьов, В. М. Дворник, Т. О. Дев'яткіна та ін. — Вінниця : Нова Книга, 2020. — 248 с. — ISBN 978-966-382-848-0. Кільк. прим.: 1 (МІ-Читальний зал – 1)
10	Methodological instructions to seminar classes on Safety of life, the basics of bioethics and safety (Module "Basics of Bioethics and Biosafety"): for English-speaking students of Medical Institute all forms of training / I. Yu. Ablieieva. — Sumy : Sumy State University, 2020. — 46 p. — URL: http://libserver.ssu.localnet/library/docs/rio/2020/m4690.pdf Кільк. прим.: 5 (МІ-ЧЗ «Стоматологія». – 1. Абонемент. – 3, МІ-Читальний зал. – 1)
11	Біль не триватиме вічно. Взаємодопомога в жалобі за померлими та при інших втратах. - Львів: Видавництво УКУ, 2018. - 184 с.
12	Основи біоетики та біобезпеки : підручник / О. М. Ковальова, В. М. Лісовий, Т. М. Амбросова, В. І. Смирнова. — 2-ге вид., випр. — Київ : Медицина, 2017. — 392 с. Кільк. прим.: 5 (МІ-Абонемент. – 4, МІ-Читальний зал. – 1)
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
13	American Journal of Bioethics, Bioethics Network
14	Boston College, Nursing Ethics Network: www.bc.edu/nursing/ethics Georgetown University, The Kennedy Institute of Ethics, National Reference Center for Bioethics Literature: www.georgetown.edu/research/nrcbl/ International Society of Nurses in Geneti
15	John Hopkins University, Bioethics Institute: www.med.jhu.edu/bioethics_institute
16	Promote the Ethical Use of Data-Driven Technologies by CertNexus - https://www.coursera.org/lecture/promote-ethical-data-driven-technologies/bioethics-Igc7q
17	Онлайн курс від EdX "Introduction to Bioethics" by Georgetown University - https://www.edx.org/course/introduction-to-bioethics